

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf. : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : min@kum.dk
Web : www.kum.dk

10. december 2009

Hermed fremsendes endeligt svar på spørgsmål nr. 1 (alm. del), vedr. videnskabelige og populærvidenskabelige tidsskrifter i Danmark, stillet af Folketingets Kulturudvalg den 8. oktober 2009 efter ønske fra Mogens Jensen (S).

Carina Christensen

Spørgsmål nr. 1

(alm. del), videnskabelige og populærvideenskabelige tidsskrifter i Danmark
Skrivelse af 8. oktober 2009

Svar til Folketingets Kulturudvalg fra kulturministeren. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mogens Jensen(S).

Spørgsmål:

"Vil ministeren kommentere henvendelsen af 17. september 2009 fra Foreningen af Danske Videnskabsredaktører v/formand Jørgen Burchardt, jf. (folketingsåret 2008-09) KUU alm. del – bilag 359, og herunder redegøre for, hvad ministeren vil gøre for at forbedre rammerne for videnskabelige og populærvideenskabelige tidsskrifter i Danmark?"

Svar:

De videnskabelige og populærvideenskabelige tidsskrifter i Danmark er ligesom mange andre medier i høj grad påvirket af den teknologiske udvikling og ikke mindst udbredelsen af Internettet. Det medfører, at papirdistribution og traditionelle forretningsmodeller sættes under pres. Samtidig sker der en stigende internationalisering af forskningen, hvor stadig flere danske forskere vælger at publicere i udenlandske tidsskrifter.

Det er imidlertid ikke min vurdering, at udviklingen generelt har forringet forskningsformidlingen eller det generelle vidensniveau vedrørende forskning, idet netop den netbaserede formidling er blevet mere omfattende.

Kulturministeriet arbejder således fortsat med formidlingen af videnskabelige resultater. Gennem DEFF støtter Kulturministeriet således løbende indsatsen for at forbedre formidlingen af videnskabelige resultater. Sammen med Videnskab.dk er Den Danske Forskningsdatabase (www.forskningsdatabase.dk) formentlig det mest synlige resultat af indsatsen. Databasen bygger på lokale systemer til forskningsregistrering og -formidling, som ligeledes er støttet af DEFF.

På kulturministeriets område er forskningsdatabasen READ (REsearch in Architecture and Design) <http://www.karch.dk/dk/Menu/Forskning/READ> det seneste eksempel på denne form for formidling. Derudover har DEFF støttet digitaliseringen af en række danske videnskabelige tidsskrifter, som formidles af Det Kongelige Bibliotek (www.tidsskrift.dk).

Jeg skal yderligere bemærke, at forskningsrådene i et vist omfang yder støtte til videnskabelige tidsskrifter, hvilket dog falder uden for mit ansvarsområde.

Jeg har anmodet ministeren for videnskab, teknologi og udvikling samt Styrelsen for Bibliotek & Medier om at kommentere punkterne i henvendelsen fra Jørgen Burchardt, og kan henholde mig til de fremkomne bemærkninger:

Portostøttens bortfald

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling skriver i sin kommentar:

”Den teknologiske udvikling og udbredelsen af internettet har skabt nye veje for at sprede forskningsresultater. Denne udvikling har ført til, at den videnskabelige kommunikation og formidling i stigende grad er blevet digitaliseret. Når forskningsbibliotekerne f.eks. køber tidsskrifter, får de dem derfor typisk som elektroniske publikationer. Trykte tidsskrifter er dog langt fra den eneste kanal, som giver seriøs information til erhvervsliv og befolkning. Regeringen har eksempelvis sørget for, at universiteterne har en forpligtigelse til at formidle deres viden til det omgivende samfund. Det er slået fast i den seneste universitetslov. Det er op til universiteterne at vælge, hvilken form for formidling, de finder mest relevant. Derudover har jeg taget initiativ til flere andre typer af forskningsformidling, herunder Forskningens Døgn, forskningskommunikationsprisen og videnskab.dk.”

Styrelsen for Bibliotek & Medier tilføjer endvidere omkring digitaliseringen af formidlingen:

”Udfordringen består derfor i at finde nye forretningsmodeller på det digitale område. Dette arbejde er indtil videre foregået inden for rammerne af et nordisk samarbejde kaldet Nordbib, som finansieres af det nordiske forskningssamarbejde, Nordforsk.”

Den bibliometriske forskningsindikator

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling skriver i sin kommentar:

”Forskerne vælger selv, hvor de vil publicere deres artikler. Den bibliometriske forskningsindikator skal fungere som en af flere indikatorer til at fordele forskningsmidler til forskningsmiljøerne på baggrund af resultater. Det er dog kun en mindre del af de samlede bevillinger til universiteterne, der fordeles med udgangspunkt i indikatoren. Forskningsindikatoren skal fremme publicering i de mest prestigefyldte og anerkendte videnskabelige tidsskrifter og dermed belønne den forskning, der har høj kvalitet. Derfor omfatter den bibliometriske forskningsindikator kun tidsskrifter, som har et videnskabeligt sigte, og afgrænser sig fra at omfatte populærvidenskabelige tidsskrifter. Indikatoren er baseret på forskeres egen vurdering af 20.000 tidsskrifter og publiceringskanaler. Der har været nedsat 68 faggrupper med deltagelse af 350 forskere. Jeg ser ingen sammenhæng mellem den bibliometriske forskningsindikator og forskernes lyst til at deltage i mere populærvidenskabelige tidsskrifter.”

Staten fjerner indtægtsgrundlag

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling skriver i sin kommentar:

”Jeg regner med, at Jørgen Burchardt her taler om Open Access. I november 2007 tiltrådte jeg EU's Ministerråds konklusioner om videnskabelig information i den digitale tidsalder, som bl.a. indeholder retningslinjer for Open Access. Der er nu nedsat en arbejdsgruppe med udgangspunkt i Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbiblioteks (DEFF's) Styregruppe. Gruppen arbejder med en plan for implementeringen af konklusionerne. Arbejdsgruppen forventes at præsentere en plan i foråret 2010. Men jeg er ikke enig i betragtningerne om, at indførelse af Open Access vil føre til forringelser i den danske økonomi – tværtimod. Forskning på danske universiteter udfø-

res for offentlige midler. Resultaterne bør derfor som udgangspunkt være tilgængelige for hele samfundet. Samtidig skal vi sørge for, at det sker på en hensigtsmæssig måde. Det er jeg sikker på, at den nævnte arbejdsgruppe vil komme med forslag til.”

Udviklingsmidler til tidsskrifter

Styrelsen for Bibliotek & Medier bemærker:

”Det er næppe hensigtsmæssigt at opstille tidsskriftsstøtte som alternativ til investeringerne i DEFF. DEFF har bidraget til at fremme it-udviklingen på forskningsbibliotekerne ved f.eks. at digitalisere bibliotekskatalogerne, støtte nye it-systemer og etablere et indkøbssamarbejde om digitale videnskabelige tidsskrifter. Resultatet er en biblioteksbetjening på højeste internationale niveau. DEFF har også ydet støtte til forsøg med nye publiceringsmodeller. DEFF’s samlede bevilling for perioden 1997-2009 var 320 mio. kr.

Det er B&M’s vurdering, at alene størrelsen af det danske sprogområde gør det vanskeligt for danske forlag at opnå en førerposition inden for videnskabelig publicering. B&M deler således ikke Jørgen Burchardts vurdering af årsagerne til de danske tidsskrifters vanskeligheder. B&M hilser forlagenes bestræbelser på at etablere digitale løsninger velkomne og bemærker, at disse står i kontrast til indvendingerne overfor omlæggelsen af portostøtten.”